

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

Katowice, dnia 17 sierpnia 2011 r.

**Pan
Adam Matusiewicz
Marszałek
Województwa Śląskiego**

LKA-4101-10-02/2011/P/11/121

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Śląskiego², dotyczącą realizacji „Krajowego planu gospodarki odpadami 2010” w zakresie likwidacji mogilników w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 czerwca 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 29 lipca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień, działania realizowane w zakresie spraw objętych kontrolą.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

1. Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonego uchybienia, ujęcie zadań dotyczących likwidacji mogilników w zaktualizowanym Planie gospodarki odpadami dla województwa śląskiego³, przyjętym przez Sejmik Województwa Śląskiego w dniu 29 kwietnia 2009 r.⁴

---

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”.

² Zwany dalej „Urzędem”,

³ Zwany dalej „WPGO”.

⁴ Uchwała Nr III/37/3/2009 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 kwietnia 2009 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia.

Zgodnie z obowiązującym do 31 grudnia 2010 r. „Krajowym planem gospodarki odpadami 2010⁵” w WPGO postanowiono, że do końca 2010 r. powinny zostać zlikwidowane wszystkie istniejące na terenie województwa mogilniki wraz z rekultywacją terenów zdegradowanych. Jako pozostające do likwidacji wskazano (wg stanu na 31 grudnia 2007 r.) trzy mogilniki: w Raszczykach (gmina Lyski, powiat rybnicki) w Lipowej (gmina Lipowa, powiat żywiecki i w Czatachowej (gmina Żarki, powiat myszkowski), o szacunkowej ilości odpadów odpowiednio: 0,5 t, 0,5 t i 8,0 t.

Ponadto, w harmonogramie działań w zakresie gospodarowania przeterminowanymi środkami ochrony roślin ujęto zadanie w zakresie przeprowadzenia, w latach 2009 – 2018, metodami bezinwazyjnymi prac poszukiwawczych ewentualnie niezainwentaryzowanych mogilników i terenów zanieczyszczonych przeterminowanymi środkami ochrony roślin. Zadanie to, planowane do realizacji w latach 2007 – 2008, również ujęto w KPGO. Opiniując jednakże w okresie czerwiec 2009 r. – listopad 2010 r. projekty aktualizacji 10 powiatowych planów gospodarki odpadami (w tym 4 miast na prawach powiatu)⁶, nie zwrócono uwagi na nieustalenie w nich działań dotyczących realizacji tego zadania, ujętego w WPGO. Dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska wyjaśnił, że Urząd nie posiadał informacji mogących świadczyć o istnieniu niezainwentaryzowanych obiektów, w których zgromadzono przeterminowane środki ochrony roślin, a próby wykorzystania metod bezinwazyjnych dowiodły, że wymagane jest wstępne oznaczenie granic terenu przeznaczonego do badań (w miarę dokładna lokalizacja).

W WPGO nie ujęto natomiast działań w zakresie prowadzenia monitoringu terenów skażonych pestycydami po likwidacji mogilników, mimo iż w podrozdziale 5.2.8 KPGO ujęte zostało to działanie, dla osiągnięcia założonych celów w zakresie gospodarowania przeterminowanymi pestycydami. Ponadto, opiniując w 2010 r. projekty aktualizacji planów gospodarki odpadami dla miast: Chorzów i Zabrze, w których zlikwidowano mogilniki, nie zwrócono uwagi na nieujęcie w nich zadań związanych z monitoringiem terenów po likwidacji mogilników. Nie ujęcie działań w zakresie ww. monitoringu w WPGO Dyrektor Wydziału Ochrony Środowiska wyjaśnił, nie wskazaniem w KPGO organu odpowiedzialnego za wykonanie tego działania oraz nie określeniem sposobu, zakresu i czasu prowadzenia tego monitoringu w harmonogramie realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami.

---

⁵ Uchwała Rady Ministrów Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. w sprawie „Krajowego planu gospodarki odpadami 2010” (M. P. Nr 90, poz. 946), zwanym dalej „KPGO 2010”.

⁶ Miasta na prawach powiatów: Chorzów, Gliwice, Sosnowiec, Zabrze oraz powiaty: Bielski, Bieruńsko – Lędziński, Kłobucki, Rybnicki, Wodzisławski i Żywiecki.

2. Urząd rzetelnie realizował działania zmierzające do likwidacji mogilników. W celu uzyskania informacji na temat istniejących mogilników Urząd współpracował ze Śląskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska, Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym, organami wykonawczymi gmin, na terenie których znajdują się mogilniki oraz Instytutem Ochrony Roślin w Poznaniu Oddział w Sośnicowicach. W ramach tej współpracy uzyskano wyjaśnienia od ww. podmiotów na temat mogilników oraz odbyły się dwa spotkania z pracownikami Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach i jedno spotkanie z przedstawicielami organów wykonawczych gmin, na terenie których znajdują się mogilniki. Ponadto, pracownicy Urzędu przeprowadzili, z udziałem pracownika Instytutu Ochrony Roślin, wizje lokalne prawdopodobnych miejsc lokalizacji mogilników. Jednak podejmowane próby zlokalizowania trzech mogilników, wyszczególnionych w WPGO, nie przyniosły rezultatów, a tym samym nie mogła być podjęta ich likwidacja.

W przypadku mogilnika w Lipowej, w wyniku wizji lokalnej, przeprowadzonej przez pracowników Urzędu, ustalono, że nie ma możliwości przeprowadzenia identyfikacji i ewentualnej likwidacji mogilnika, gdyż może on znajdować się na zabudowanej działce. Dla mogilnika w Czatachowej, również nie udało się określić jego przypuszczalnej lokalizacji, z uwagi na nieustalenie, w przeprowadzonej przez pracowników Urzędu wizji lokalnej, punktu orientacyjnego wskazującego ewentualne jego usytuowanie.

Odnośnie mogilnika w Raszczykach przeprowadzone badania georadarowe w miejscu prawdopodobnego występowania komór mogilnika, jak i wykonane w następstwie badań wykopy liniowe do warstwy gruntu rodzimego, nie potwierdziły jego istnienia. Śląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, w celu ostatecznego potwierdzenia lub wykluczenia istnienia mogilnika, wydał w dniu 15 czerwca 2011 r. zarządzenie pokontrolne, zobowiązujące Wójta Gminy Lyski do informowania o działaniach dla jednoznacznego określenia stopnia zanieczyszczenia pestycydami gruntu w otoczeniu miejsca przypuszczalnej lokalizacji tego obiektu.

Wicemarszałek Województwa Śląskiego wystąpił w dniu 15 października 2010 r. do Ministra Środowiska z zapytaniem jakie działania podjąć w sytuacji gdy niemożliwa jest identyfikacja mogilników w Czatachowej i Lipowej, a tym samym ich likwidacja. W odpowiedzi wyrażone zostało stanowisko aby nie uwzględniać tych obiektów w wykazie mogilników przeznaczonych do likwidacji, natomiast zamieścić je w wykazie mogilników, których nie odnaleziono.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.